

Retningslinje for due diligence på menneskerettighedsområdet for PensionDanmark Ejendomme K/S

Indledning

Det er PensionDanmarks erfaring, at byggeri, der bygges ud fra en række bæredygtighedsstandarder, skaber et bedre langsigtet afkast, da det minimerer driftsomkostninger samt klima- og miljøbelastning. Samlet set øger det ejendommens værdi og tiltrækker flere lejere. Respekt for menneskerettigheder er en afgørende del af den overordnede tilgang til bæredygtighed. Som en ansvarlig investor tilstræber PensionDanmark at respektere og fremme menneskerettigheder igennem vores investeringsbeslutninger. Derfor forsøger vi efter bedste evne at identificere, integrere og håndtere risici og negative indvirkninger på menneskerettigheder som følge af vores investeringsbeslutninger og -processer.

Som en af Danmarks største ejendomsinvestorer er PensionDanmark en markant aktør. Det giver os mulighed at påvirke samarbejdspartnere til at overholde og løfte bæredygtighedsstandarder, men også mulighed for at forme og påvirke byggeprocesser og ejendomsforvaltning i Danmark. Hensigten med nærværende retningslinjer for integration af due diligence-processer er at styrke arbejdet med at overholde menneskerettighederne i byggeriet og værdikæden for vores ejendomsselskab, navnlig PensionDanmark Ejendomme K/S.

PensionDanmark Ejendomme K/S vil i indeværende dokument omtales som 'Selskabet'.

Medarbejdere, der arbejder med investeringer og drift af ejendomme, i selskabet forventes at være bekendt med og følger nærværende retningslinjer, ligesom retningslinjerne kan tjene som en inspirationskilde for, hvordan eksterne interessenter kan få indsigt i, hvordan PensionDanmark integrerer hensynet til menneskerettigheder i forvaltningen af ejendomme og boliger.

PensionDanmarks ambitioner

Som arbejdsmarkedspensionsselskab, der er oprettet af overenskomstpартnerne, er PensionDanmark særligt opmærksom på negative virkninger på arbejdstagerforhold og (køns-)diversitet i selskabernes forretningsførelse. Derfor bygger vores tilgang til investeringer på internationale konventioner og aftaler, herunder ILO-konventionerne vedrørende arbejdstagerrettigheder og FN's retningslinjer for virksomheder og menneskerettigheder. Selskabet forventer, at vores leverandører også forpligter sig til at respektere menneskerettigheder.

Selskabet anerkender, at vi med vores ejendomsinvesteringer og dertilhørende aktiviteter potentielt kan have en negativ indvirkning på menneskerettigheder - enten igennem de direkte aktiviteter eller igennem værdikæden. Hvis vores ejendomsaktiviteter har forbrudt sig på menneskerettighederne, så tilstræber vi at afhjælpe og udbedre vores skadevirkninger. Det samme forventer vi af vores leverandører og samarbejdspartnere. Såfremt det skulle blive relevant, vil vi sammen med vores samarbejdspartnere samarbejde med både retslige og ikke-retslige

instanser for at undersøge muligheden for at sikre, at eventuelle skadevirkninger fra vores aktiviteter afhjælpes.

Risikohåndtering og -identifikation

PensionDanmarks bestyrelse har vedtaget et sæt retningslinjer for ansvarlige investeringer, der tager udgangspunkt i generelt accepterede normer for bl.a. sociale, miljømæssige og ledelsesmæssige forhold. Retningslinjerne for ansvarlige investeringer er en del af overvejelserne, når det strategiske udgangspunkt for formuesammensætningen fastlægges, og retningslinjerne evalueres en gang om året af PensionDanmarks bestyrelse. Retningslinjerne kan ses her: <https://www.pensiondanmark.com/investeringer/aktivt-ejerskab-og-ansvarlighed/>

PensionDanmarks direktør for Ejendomme er ansvarlig for Implementeringen af retningslinjerne vedrørende menneskerettigheder i Selskabet. Teamet ESG & Bæredygtighed har ansvar for at sikre, at processerne for due diligence er tilstrækkelige, men alle investeringsafdelinger, herunder Investeringsansvarlige i Selskabet, har ansvar for at håndhæve retningslinjerne. I forbindelse med alle nye ejendomsinvesteringer foretager Selskabet en grundig due diligence proces, hvor blandt andet den potentielle investerings mulige negative bæredygtighedsvirkninger undersøges, herunder alvoren af hvis risici realiseres. Derudover vurderes det, hvordan Investeringen løbende kan monitoreres. På baggrund af undersøgelsen udarbejdes en beslutningsindstilling af ejendomsteamet og ESG-teamet i fællesskab, som fremhæver alle væsentlige risici i den konkrete investering samt en ESG-analyse over for PensionDanmarks investeringskomité for ejendomme (EIC). ESG-analysen indeholder en analyse af investeringen set i forhold til PensionDanmarks generelle retningslinjer for ansvarlige investeringer samt en analyse af konkrete risici, herunder menneskerettigheder.

Selskabet overvåger via en tredjepart såsom certificeringsorganer løbende for brud på menneskerettigheder for at mindske sandsynligheden for potentielle skadevirkninger. PensionDanmark sikrer i forbindelse med EU Taksonomi-screening via eksterne instanser og revisorer tilsvarende overvågning. Eventuelle brud på menneskerettighederne vil blive drøftet af ejendomsafdelingen og ESG-afdelingen, og VII løbende udmønte sig i konkrete aktioner.

Processerne for at identificere risici og indvirkninger på menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder er løbende under udvikling. Selskabet vil fremadrettet afholde halvårige statusmøder, med repræsentanter fra ejendomsafdelingen samt udvalgte repræsentanter fra fagforbundene. Ved disse halvårige møder gennemgås overordnede rammer for arbejdsvilkår og sikkerhed på brancheniveau, herunder identificeringer af nyopståede eller manglende håndtering af risici. Disse møder vil sikre, at vi kontinuerligt forbedrer vores processer og sikrer ordentlige arbejdsvilkår.

Integration af identificerede risici

Efter investeringen er foretaget afholder den investeringsansvarlige i Selskabet løbende møder med totalentreprenører og andre interessenter for at sikre, at de identificerede risici løbende håndteres, og at PensionDanmarks retningslinjer for ansvarlige investeringer overholdes. Eksempelvis indsender totalentreprenører løbende dokumentation for, at arbejdstagere på projektet er dækket af en overenskomsttaftale.

Ved opstart af byggeprojekter afholder den investeringsansvarlige et opstartsmøde med alle relevante fagforbund. Formålet med disse møder er at identificere projektspecifikke risici forhold til arbejdstagernes vilkår og sikkerhed. Disse møder har været en vigtig del af vores strategi for at sikre, at alle potentielle risici bliver adresseret fra projektets begyndelse.

Standarder for nybyg

I forbindelse med nybyggerier (PensionDanmark opfører kun byggerier i Danmark) stiller PensionDanmark desuden en række yderligere krav, herunder blandt andet at alle byggerier skal opfylde EU-taksonomiens krav og som minimum skal have en DGNB-guld certificering. DGNB-systemet evaluerer bygninger ud fra forskellige kriterier, herunder miljømæssige, økonomiske og sociale aspekter, for at fremme bæredygtighed gennem hele bygningens livscyklus. Endvidere stiller Selskabet i sine entreprise-/leverandørkontrakter krav om blandt andet overenskomstmæssige arbejdsvilkår, sikkerhed og arbejdsmiljø på byggepladsen samt anvendelse af lærlinge på byggepladsen og i produktionen.

Kommunikation

PensionDanmark rapporterer i vores årsrapport på positive og negative bæredygtighedsvirkninger fra vores investeringsaktiviteter, herunder fra vores ejendomme. I tilfælde af at vi identificerer overtrædelser på menneskerettighederne for vores ejendomsaktiviteter og -investeringer, så rapporteres det i årsrapporten og løbende på <https://www.pensiondanmark.com/omos/arsrapporter/> og det enkelte projekts projektspecifikke hjemmeside.

Klagemekanisme

PensionDanmark har etableret en klagemekanisme målrettet personer og lokalsamfund, som kan være udsat for negative indvirkninger på menneskerettigheder forårsaget af PensionDanmark. Her kan personer, der mener at være (eller er i risiko for at blive) udsat for en negativ indvirkning på menneskerettigheder, som PensionDanmark enten har forårsaget, bidraget til, eller som er direkte forbundet med PensionDanmarks aktiviteter gennem PensionDanmarks forretningsforbindelser, kan benytte klagemekanismen. Der kan indgives en klage ved at skrive til concerns@pension.dk

Ydermere har PensionDanmark en whistleblowerordning, der giver medarbejdere og eksterne samarbejdspartnere mulighed for på en sikker og fortrolig måde at reagere, hvis de har mistanke om - eller er vidende om - at medarbejdere, ledelsen i PensionDanmark eller andre med tilknytning til PensionDanmark begår ulovligheder, svindel eller andre uredelige forhold.

Yderligere information

PensionDanmarks ejendomssteam ved byudviklingsdirektør Kenneth Schultz Horst-Hansen, kshh@pension.dk

Implementering

Nærværende retningslinje er vedtaget d. 01-12-2025 i PensionDanmark Ejendomme K/S.

Underskrift



Torben Modvig
Direktør